Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000662

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисенко Катерина Ігорівна
2. Kateryna I. Lysenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-1194-7949

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12191

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.57, 76.29.57.05

Тема дисертації:

1. Клініко-патогенетичне обгрунтування підходів до лікування хронічної екземи з урахуванням показників цитокінового профілю та вродженого імунітету

2. Clinical and pathogenetic justification of approaches to the treatment of chronic eczema taking into account indicators of the cytokine profile and innate immunity

Реферат:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми дерматології – оптимізації лікування пацієнтів з хронічною екземою (ХрЕ) на підставі визначення клінічного і патогенетичного значення дисбалансу цитокінів, асоційованих з Т-хелперами різних типів, гуморальних та клітинних факторів вродженого імунітету. Для одержання достовірних результатів оцінки клінічних проявів та анамнезу хвороби проаналізовано історії хвороби 117 пацієнтів з ХрЕ. Проведено клініко-лабораторне обстеження 69 пацієнтів, із них 31 хворий на істинну екзему (ІЕ) і 38 пацієнтів з мікробною екземою (МЕ), 20 пацієнтів з вульгарним псоріазом, 23 практично здорові особи контрольної групи. У дослідженні використано клінічні, імунологічні, інструментальні та статистичні методи. Встановлено клінічні відмінності перебігу дерматозу: ІЕ частіше спостерігається у жінок, має триваліший перебіг і виражений свербіж; МЕ частіше виникає у чоловіків і характеризується тяжчим перебігом. Визначено дерматоскопічні ознаки ІЕ та МЕ, що підтверджує

доцільність використання методу для діагностики дерматозу. Виявлено дисбаланс цитокінів залежно від клінічної форми дерматозу: при ІЕ переважає Th1/Th17-відповідь за підвищенням у крові вмісту інтерферону □, інтерлейкіну (ІЛ)-17, зниженням ІЛ-4, ІЛ-10, при МЕ – Th2/Th17-зсув (збільшення рівня ІЛ-4, ІЛ-17, зниження ІЛ-10). Встановлено домінування прозапальних процесів та залежність вмісту цитокінів від тяжкості захворювання. Встановлено порушення гуморальних та клітинних факторів вродженого імунітету: зниження рівня лактоферину, підвищення людського □-дефензину-2, а також ослаблення фагоцитарної активності нейтрофілів, особливо при МЕ. Обґрунтовано диференційований підхід до лікування із застосуванням імуномодулюючих засобів: при ІЕ холекальциферолу (вітамін D3), при МЕ – препарату, що містить глюкозамінілмурамілпентапептид, з подальшим призначенням вітаміну D3. Запропонований метод забезпечує підвищення ефективності терапії (ремісія або значне покращення у 83,8 % при ІЕ та 71,7 % при МЕ проти 50,0 % і 26,3 % при стандартному лікуванні), швидший регрес симптомів, пониження значень індексу тяжкості екземи та візуальної аналогової шкали, зменшення частоти рецидивів та подовження ремісії. Встановлено, що лікування сприяє не лише клінічному покращенню, а й нормалізації більшості імунологічних показників. Отримані результати обґрунтовують доцільність використання імуномодулюючих засобів для корекції імунних порушень у пацієнтів з ХрЕ та їх впровадження у клінічну практику.

2. The dissertation is dedicate to solving a pressing problem in dermatology – optimizing the treatment of patients with chronic eczema (CE) based on determining the clinical and pathogenetic significance of the imbalance of cytokines associated with T-helpers, humoral and cellular factors of innate immunity. The medical histories of 117 patients with CE were analyzed to obtain reliable results of the assessment of clinical manifestations and history of the disease. A clinical and laboratory examination of 69 patients with CE was conducted, including 31 patients with idiopathic eczema (IE) and 38 patients with microbial eczema (ME), 20 patients with psoriasis vulgaris, and 23 practically healthy control subjects. The study used clinical, immunological, instrumental and statistical methods. Cytokine imbalance depending on the clinical form of dermatosis was revealed: in IE, the Th1/Th17 response prevails due to an increase in the blood content of interferon □, interleukin (IL)-17, a decrease in IL-4, IL-10, in ME – a Th2/Th17 shift (an increase in the level of IL-4, IL-17, a decrease in IL-10). The dominance of pro-inflammatory processes and the dependence of cytokine content on the severity of the disease were established. Disturbances of humoral and cellular factors of innate immunity were established: decreased lactoferrin levels, increased human □-defensin-2, and impaired neutrophil phagocytic activity, especially in ME. The differentiated approach to treatment with the use of immunomodulatory agents has been justified: for IE – cholecalciferol (vitamin D3), for ME – a drug containing glucosaminylmuramylpentapeptide, with subsequent administration of vitamin D3. The proposed method provides increased therapy effectiveness (remission or significant improvement in 83.8% for IE and 71.7% for ME versus 50.0% and 26.3% for standard treatment), faster regression of symptoms, reduction of eczema severity index and visual analog scale values, reduction of relapse frequency, and prolongation of remission. It has been established that treatment contributes not only to clinical improvement, but also to the normalization of most immunological indicators. The results support the use of immunomodulatory therapy for correcting immune imbalance in CE and its implementation in clinical practice.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Болотна ЛА, Лисенко КІ. Порівняльна оцінка рівня □-дефензину у хворих на хронічну екзему різної тяжкості. Міжнародний медичний журнал. 2020;26(3):67–71.

- 2. Lysenko KI, Bolotna LA, Sarian OI, Dudchenko MO. Disorders of innate im-munity in various forms of the chronic eczema. Світ медицини та біології. 2022;3(81):99–103.
- 3. Лисенко КІ. Лікування хворих на істинну та мікробну екзему з урахуванням порушень імунної системи. Дерматологія та венерологія. 2023; 2(100):23–26.
- 4. Лисенко КІ. Сучасні особливості клінічного перебігу істинної та мікробної екземи. Матеріали науково-практичної конференції молодих вчених «Меди-цина XXI століття». Харків, 29 листопада 2019:47–48.
- 5. Лисенко КІ. Дослідження рівня □-дефензину та його оцінка як маркеру тяжкості хронічної екземи. Матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання медичних наук: теоретичні та прик-ладні дослідження». Київ, 16 червня 2021:28–29.
- 6. Лисенко КІ. Рівень лактоферину у пацієнтів з хронічними дерматозами. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти розвитку сучасної медицини». Львів, 25–26 червня 2021:10–11.
- 7. Лисенко КІ. Застосування імуномодуляторів у терапії хронічної екземи. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі» Чернівці, 29–30 вересня 2022:130–131.
- 8. Лисенко КІ. Вплив на імунний статус пацієнтів з мікробною екземою. Мате-ріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інфекції шкіри, хронічні дерматози та інфекції, що передаються статевим шляхом, в період особливої епідеміологічної ситуації, пов'язаної з COVID-19». Харків, 17–18 листопада 2022 року. Дерматологія та венерологія. 2022;3(97):24.
- 9. Лисенко КІ. Відмінність імунної відповіді у хворих на істинну та мікробну екзему. Збірник матеріалів XI Міжнародного медико-фармацевтичного кон-гресу студентів та молодих вчених BIMCO. Чернівці, 2–5 квітня 2024:45.
- 10. Liudmyla Bolotna, Katerina Lysenko, Olena Sarian. Immune disorders in patients with nummular dermatitis. 33rd European Academy of Dermatology and Venereology (EADV) Congress. Amsterdam, 25–28 Sept 2024:2827.
- 11. Болотна ЛА, Лисенко КІ. Клініко-імунологічні паралелі при хронічній екземі. Матеріали науково-практичної он-лайн конференції з міжнародною участю «Здобутки сучасної дерматовенерології для науки та практики у воєн-ний час» (до 100-річчя ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН Укра-їни»). Харків, 7–8 листопада 2024 року. Дерматологія та венерологія. 2024;3(105):33–34.
- 12. Болотна ЛА, Лисенко КІ, Саріан ОІ, Пустова НО. Епілюмінісцентна мікро-скопія як метод неінвазивної діагностики хронічної екземи. Матеріали Всеук-раїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Дермато-венерологія в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи». Харків, 20–21 листопада 2025 року. Дерматологія та венерологія. 2025;3(109):29.
- 13. Болотная ЛА, Сариан ЕИ, Лысенко ЕИ. Витамин D и болезни кожи. Між-народний медичний журнал. 2018;24(4):76–80.
- 14. Лысенко ЕИ. Некоторые аспекты современной фармакотерапии микроб-ной экземы. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Ліки людині. Сучасні проблеми фармакотерапії і призначення лікарських засобів». Харків, 14–15 березня 2019;1:125–130.
- 15. Болотна ЛА, Лисенко КІ, Саріан ОІ. Пробіотики в лікуванні хронічної екземи. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю "Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенеро-логічної патології в умовах реформування медичної галузі». Чернівці, 29–30 вересня 2022:73–75.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000302

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Болотна Людмила Анатоліївна
2. Liudmyla A. Bolotna

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.20

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7357-5652

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитренко Світлана Володимирівна
2. Svitlana V. Dmytrenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.20

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9249-0021

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свирид Сергій Григорович

2. Serhii H. Svyryd

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.20

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9889-9015

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кутасевич Яніна Францівна

2. Yanina F. Kutasevych

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.20

Ідентифікатор ORCID ID: 0000–0001–8706–1487

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012160

Місцезнаходження: вул. Чернишевського, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біловол Алла Миколаївна

2. Alla M. Bilovol

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.20

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3754-8585

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дащук Андрій Михайлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дащук Андрій Михайлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Степаненко Алла Олександрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна